

Køn? Ja, men er det relevant?

Sofie Carsten Nielsen og Londa Schiebinger. To kvinder med samme hjertesag inviterede til dialog om køn og ligestilling.

Den anerkendte kønsforsker Londa Schiebinger fra Stanford University var centrum for en mini-konference om køn og ligestilling i EU's forskningsprogrammer, som Styrelsen for Forskning og Innovation afholdt den 6. november. Londa Schiebinger er direktør for Stanford's projekt "EU/US Gendered Innovations in Science, Health & Medicine, Engineering, and Environment", og hun er nok en af de forskere, der har beskæftiget sig mest indgående med køn og ligestilling i forskning. Hun har derfor også fungeret som rådgiver for Europa-Kommissionen, da man satte pennen til papir og beskrev ambitionerne om integrering af køn og ligestilling i Horizon 2020.

Kønsaspektet skal forstås bredt

Det blev meget hurtigt klart for alle deltagere i konferencen, at køn og ligestilling i denne sammenhæng ikke kun handler om 'flere kvinder i forskning' og ligestilling. Spørgsmålet om køn i forskning kan adresseres på flere forskellige niveauer: Selvfølgelig er spørgsmålet om kønsbalance relevant, og det vil oftest handle om at få kvinder ind i særligt de tekniske videnskaber. I andre tilfælde vil der være tale om påvisning af og et opgør med en institutionaliseret forskelsbehandling.

Men kønsaspektet kan også ses som en blindhed eller uopmærksomhed overfor kønsaspekter i selve forskningen. Det kan være i forskningsdesign, -metode eller fortolkning af forskningsresultater, hvilket kan have konsekvenser for kvaliteten, validiteten og anvendeligheden af denne forskning.

Denne blindhed kan føre til resultater, der ikke tager højde for f.eks. fysiske, kulturelle eller sociale forskelle mellem kønnene, f.eks. når man i crash-tests af biler kun bruger dummies med maskulin kroppsfacon og dermed glemmer, at sikkerhedsseler kan være fatale for gravide kvinder. Eller man måler mænds knoglemasse op mod en kvindelig norm, når man skal teste mænd for knogleskørhed.

PROJEKTER HVOR KØN ER TÆNKT IND

På EU/US Gendered Innovations' hjemmeside findes mængder af information og eksempler på, hvor afgørende det kan være, at tænke køn i forskningsprojekter. Se genderedinnovations.stanford.edu.

BALANCE MELLEM KØNNENE

Horizon 2020 – a lesson learnt

I Horizon 2020 lægges vægt på kønsdimensionen i forskning. Det er noget man konkret bliver bedt om at forholde sig til, når man skriver sin ansøgning, og spørgsmålet indgår i den briefing, evaluatorene får som optakt til deres arbejde.

I arbejdsprogrammerne for 2014-15 er kønspektivet nævnt i mange topics, men ofte kun i form af hensigtserklæringer som "sex and gender must be adressed when relevant". I Europa-Kommissionens dokument "initial lessons learned from the First calls of Horizon 2020" anbefales det derfor også, at kønsdimensionen bliver mere specifikt beskrevet i kommende opslag.

Og det er en opfordring, der bør tages alvorligt, for den handler om kvaliteten og samfundsværdien af den forskning, der netop skal adressere samfundsudfordringer og understøtte innovation. Opfordringen bør ikke mindst også tages alvorligt af ansøgerne, så kønsdimensionen adresseres ordentligt i ansøgningerne, for det vil utvivlsomt få større betydning i evalueringerne fremover.

Derfor vil Styrelsen for Forskning og Innovation i år arbejde for, at interessenters og ansøgers opmærksomhed på – og viden om – køn i forskning og innovation bliver skærpet. Vi vil også forsøge at holde Europa-Kommissionen og de andre medlemslande op på at skrive kønsaspektet ind i opslagene, hvor det er relevant.

VIL DU VIDE MERE?

Kontakt Kim L. Kryger på telefon 7231 8288 eller e-mail kk@fi.dk